

ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА ЛІКВІДНОСТІ В ОЦІНЦІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Шейко Олексій Андрійович

Науковий керівник: к.е.н., доц. Гнип Н.О.

Харківський навчально-науковий інститут

ДВНЗ «Університет банківської справи»

У всьому світі необхідною умовою діяльності підприємства в ринкових відносинах є його стійке фінансове становище. Саме воно забезпечує своєчасність і повноту покриття його обов'язків з оплати праці робітників, розрахунків з бюджетом, банками та постачальниками матеріальних ресурсів.

Актуальність теми полягає в тому, що на Україні велика кількість підприємств знаходяться в кризовому стані. Для розробки шляхів покращення потрібно оцінити фінансово-економічний стан підприємства. Він показує у якому стані знаходиться підприємство й допомагає обрати подальшу стратегію діяльності (зростання, стабілізації, виживання). Особливу роль відіграє в оцінці фінансово-економічного стану показник ліквідності. Метою роботи є саме аналіз методу оцінки ліквідності та застосування його на практиці при оцінці стану підприємств.

Проблемам аналізу фінансово-економічних результатів присвячені праці багатьох науковців, а саме: Буряка П.Ю., Корінева В. Л., Коробова М.Я., Кривицьку О. Р., Растяпіна А. В., Сипко Т. Д.

Однією з найважливіших характеристик економічної діяльності підприємства є показники його фінансової діяльності. Основними завданнями цих показників є визначення конкурентоспроможності підприємства, його потенціал у діловому співробітництві. Вони показують, наскільки гарантовані економічні інтереси самого підприємства та його партнерів з фінансових, виробничих та інших відносин. Отже, головною метою фінансового аналізу є показати реальний фінансовий стан підприємства для зовнішніх партнерів, інвесторів, органів влади тощо.

Щоб оцінити фінансово-економічний стан підприємства потрібно розрахувати систему багатьох економічних показників, що характеризують фінансово-господарське становище суб'єктів господарювання. Серед них найбільш важливими є: показники ліквідності та платоспроможності, показники прибутковості, показники оцінки майнового стану, показники рентабельності, показники фінансової стійкості та стабільності.

Одним з найважливіших показників є ліквідність. Він відображає здатність підприємства відповісти за своїм зобов'язаннями на певний момент часу. Термін «ліквідний» передбачає безперешкодне й швидке

перетворення майна в кошти платежу. Чим менше час перетворення майна в кошти платежу, тим вища ліквідність. Таким чином, ліквідність підприємства – це його здатність перетворити свої активи в кошти платежу для погашення короткострокових зобов'язань.

Для проведення діагностики підприємства на ліквідність використовують кількісну та якісну оцінку. При цьому, якісні оцінки розглядаються як необхідні умови гарантовані ліквідності. Оцінка підприємства на ліквідність включає в себе аналіз ліквідності балансу підприємства. Щоб здійснити кількісну оцінку потрібно проаналізувати систему фінансових коефіцієнтів.

Якісна оцінка ліквідності, що носить попередній характер, виконується у вигляді аналізу ліквідності балансу. Під ліквідністю балансу розуміється ступінь забезпеченості зобов'язань підприємства його активами, строк перетворення яких у кошти платежу відповідають строку погашення зобов'язань [4].

Щоб проаналізувати баланс на ліквідність потрібно кошти по активах, що згруповані за ступенем їхньої ліквідності порівняти із зобов'язаннями по пасивах, котрі згруповані по строках їх погашення й розташовані в порядку зростання строків.

Залежно від рівня ліквідності, тобто строків перетворення в кошти, активи підприємства в ході аналізу ліквідності балансу поділяються на такі групи:

1) найліквідніші активи (грошові кошти та їх еквіваленти і поточні фінансові інвестиції) - мають дорівнювати кредиторській заборгованості (тобто найтерміновішим зобов'язанням) або перевищувати її (A1);

2) швидкоореалізовувані активи (дебіторська заборгованість та інші оборотні активи) - мають дорівнювати або перевищувати короткострокові пасиви (A2);

3) повільноореалізовувані активи (запаси) – товароматеріальні запаси, а також довгострокові фінансові вкладення (A3);

4) важкоореалізовувані активи (нематеріальні активи, незавершене будівництво, основні засоби, довгострокові фінансові інвестиції та інші необоротні активи) - мають дорівнювати джерелам власних коштів або перевищувати їх (A4).

Пасиви балансу групуються за ступенем терміновості їх оплати. При проведенні зовнішнього аналізу, у ході якого використовуються тільки дані балансу підприємства, зобов'язання групуються відповідно до передбачуваних строків погашення. При проведенні внутрішнього аналізу таке угруповання можна зробити більш точним. Зобов'язання підприємства можуть бути згруповані в такий спосіб:

1) найбільш термінові зобов'язання – кредиторська заборгованість, а також кредити і позики, не погашені в строк (П1);

2) короткострокові пасиви – короткострокові кредити й позикові кошти (П2);

3) довгострокові пасиви – довгострокові кредити й позикові кошти, а також забезпечення майбутніх витрат і платежів і доходи майбутніх періодів, що не належать до поточних зобов'язань (П3);

4) постійні пасиви (П4).

Для визначення ліквідності балансу зіставляються підсумки наведених груп за активами і пасивами. Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо мають місце співвідношення: $A_1 \geq P_1$; $A_2 \geq P_2$; $A_3 \geq P_3$; $A_4 \leq P_4$ [3].

Важливим є співставлення перших трьох нерівностей за активами й пасивами. Їх виконання автоматично тягне за собою виконання четвертої нерівності. Вона носить «балансуючий» характер, але при цьому її виконання свідчить про дотримання мінімальної умови фінансової стабільності – наявності в підприємствах власних оборотних коштів.

У випадку, коли одна або кілька нерівностей мають знак, протилежний вище наведеній умові, ліквідність балансу не є абсолютною. Для завершальної оцінки ліквідності балансу розраховується загальний показник ліквідності.

Отже, показник ліквідності один з основних в оцінці фінансово-економічного стану підприємства. Його аналіз допомагає зрозуміти в якому стані знаходиться підприємство й відображає на скільки підприємство здатне відповідати по своїм зобов'язанням.

Список використаних джерел:

1. Білик М. Д., В. Фінансовий аналіз: [навч. посіб.] / М. Д. Білик, О. В. Павловські – К. : КНЕУ, 2005. – 592 с.

2. Бойчик І. М. Економіка підприємства: [навч. посіб.] / І. М. Бойчик – К: Атака, 2002. – 480 с.

3. Гусева Т. О. Аналіз і діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства: [навч. посіб.] / Т. О. Гусева - Таганрог: Вид-во ТРТУ, 2005. - 130 с.

4. Костенко Т. Д. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: [навч. посіб.] / Т. Д. Костенко, Є. О. Підгора – Київ, 2005. – 400 с.

5. Фінанси підприємства: [підручник] / [Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін], [3-тє вид., перероб. та доп.] – К.: КНЕУ. 2002. - 460 с.